

Posudek oponenta na diplomovou práci

Název diplomové práce: **Veřejnoprávní aspekty výstavby a provozu vodních děl**

Diplomant (autor): Václav Brabec

Vedoucí: Mgr. Václav Petrmichl, Ph.D.

Oponent: JUDr. Petr Svoboda, Ph.D.

I.

K tématu (předmětu) práce:

Téma je smysluplně vymezené, zajímavé z teoretického i praktického hlediska. A v souvislosti s globální změnou klimatu a chronickým suchem v ČR v posledních 7-8 letech i poměrně aktuální. Pokud je mi známo, navíc ani dosud nebylo v české správní nauce rozebráno, natož do té hloubky a míry pečlivosti, s jakou se mu věnoval autor.

K systematice práce:

Práce má 62 stran čistého textu. Má vcelku logickou strukturu. Po Úvodu autor v kapitole 1 „Vodní právo“ vymezuje a vysvětluje základní pojmy a instituty důležité pro jeho práci, mj. v oddílu 1.1. pojem „vodní dílo“. V kapitole 2 se zabývá plánovacími nástroji důležitými pro výstavbu vodních děl a otázkami vyvlastnění a omezení vlastnického práva v oblasti vodního práva. Jádrem práce jsou pak kapitola 3 „Stavební řízení a nakládání s vodami“ a kapitola 4 „Provoz vodních děl“. Zde by možná bývalo vhodnější před kapitolu o stavebním řízení vložit samostatnou kapitolu o územním rozhodování. Přeci jen je v otázkách výstavby velkých vodních děl, zejména vodních nádrží, umístění vodního díla primární i v jistém ohledu stěžejní. Práci pak uzavírá diskusně a synteticky pojatá kapitola 5 „Perspektivy vývoje právní úpravy výstavby a provozu vodních děl“, v níž se autor dotýká i nového stavebního zákona (č. 283/2021 Sb.). V Závěru autor shrnuje hlavní poznatky a názory, k nimž dospěl v předchozích kapitolách.

K obsahu práce:

Obecně:

Práce je zdařilá. Autor prokázal výbornou znalost velmi složité právní problematiky, ve které se prolínají dominantní veřejnoprávní úprava s prvky soukromého práva, obtížné teoretické instituty s řadou praktických problémů. Musel se přitom potýkat s nedostatkem odborné literatury. Přitom byl ale schopen vybranou právní problematiku poměrně srozumitelně a do hloubky rozebrat a v řadě ohledů dospět i k zajímavým pohledům a závěrům.

Konkrétně:

Ke str. 21 a též 46: Zajímavé úvahy o veřejné správě vykonávané správci povodí. Autor zde nastolil dvě otázky týkající se oblasti (či povahy) veřejné správy vykonávané správci povodí. Ačkoli mám na tyto otázky poněkud odlišný názor než autor, považuji jeho rozbor za kvalitní a cenný. Za prvé, podle mne je správa vodních toků, a to i drobných vodních toků, správci povodí státní správou, a sice dekoncentrovanou, popřípadě privatizovanou státní správou. Jejím subjektem (nositelem) je stát a jejími vykonavateli jsou buď státní podniky na základě § 1 odst. 4 zákona č. 305/2000 Sb. (v případě správy významných vodních toků), anebo obce, popřípadě právnické nebo fyzické osoby na základě autorizačního rozhodnutí Ministerstva zemědělství podle § 48 odst. 2 vodního zákona (v případě správy drobných vodních toků). Za druhé, souhlasím sice s autorem, že správci povodí vykonávají zásadně ne-vrchnostenskou veřejnou správu, nicméně v některých případech mají možná omezené a specifické vrchnostenské pravomoci [mají totiž oprávnění vydávat „pokyny“ podle § 59 odst. 1 písm. e) vodního zákona; je ale otázka, zda jde opravdu o veřejnoprávní autoritativní úkony, a tedy zda nejde o podobné „pokyny“, jako je oprávněn dávat například vlastník lesa veřejnosti při obecném užívání lesa podle § 19 odst. 1 lesního zákona]. Stálo by to za hlubší rozbor.

Ke str. 21-23: V souvislosti s pojmem „vodní dílo“ nám praktickou aplikaci dále zkomplikovala novela č. 312/2019 Sb., respektive nový § 15b vodního zákona s „*terénními úpravami sloužícími k zadržování vody v krajině*“. Jaký má autor názor na vztah těchto dvou zákonných kategorií?

Ke str. 24: Myslím, že národní plány povodí nezpracovává (samo) Ministerstvo zemědělství (MZe), ale jen společně s Ministerstvem životního prostředí (MŽP). Vyplývá to z § 25 odst. 10 vodního zákona.

Ke str. 29: Podle mne vodní zákon neobsahuje vyvlastňovací účel „*k výstavbě a provozu vodních děl*“. Stanoví jen vyvlastňovací účel k uskutečnění „*veřejně prospěšných staveb na ochranu před povodněmi*“, a to v § 55a. Jinak je podle mne pro výstavbu vodních děl třeba použít obecný vyvlastňovací účel podle § 170 odst. 1 písm. a) stavebního zákona, konkrétně „*veřejně prospěšná stavba technické infrastruktury*“. Anebo měl autor na mysli § 59a vodního zákona?

Ke str. 33: Pravidlo o povolení k nakládání s vodami „*na časově omezenou dobu*“ podle § 9 odst. 1 vodního zákona se neuplatňuje u vodních děl. U nich se uplatňuje odlišné pravidlo „*na dobu užívání vodního díla*“ podle § 9 odst. 7 vodního zákona. Což je ve své podstatě doba neurčitá, respektive časově neomezená.

Ke str. 34. Pokud vodoprávní úřad (chybně) opomene stanovit v povolení k nakládání s vodami dobu, na kterou se povolení vydává, může ji stanovit dodatečně po právní moci povolení? Pokud ano, na základě čeho a jakou formou?

Ke str. 37: Musím autora pokárat za tento názor: „*Účastensví obcí podle § 115 odst. 4 VodZ, však dle mého soudu neúměrně rozšiřuje počet účastníků v řízení, zvláště pokud je účastníkem správce vodního toku, který má nejlepší znalosti o podmínkách na daném vodním toku.*“ Velká vodní díla jsou – vedle dálnic a dobývacích prostorů – nejtěžšími zásahy do života obyvatel a území obcí. Nelze přijmout závěr, že by dotčená obec neměla postavení účastníka ve správním řízení o povolení vodního díla, zvláště když ho má v územním řízení pro

jakoukoli stavbu podle § 85 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. Jde o základní procesní právo územní samosprávy na ochranu jejího území.

Ke str. 46: Autor zde píše: „*Obce, jakožto veřejnoprávní korporace, mohou být taktéž správci drobných vodních toků v případě, že jsou k tomu Ministerstvem zemědělství pověřeny. Toto pověření není rozhodnutím ve smyslu SpŘ.*“ Z čeho autor dovozuje, že nejde o rozhodnutí ve smyslu správního řádu? Ustanovení § 48 odst. 2 vodního zákona totiž stanoví, že „*[o] určení správcem drobného vodního toku ... rozhoduje Ministerstvo zemědělství na základě žádosti*“.

Ke str. 61: Myslím, že se autor ve výkladu k § 175 a 176 nového stavebního zákona (z roku 2021) mýlí. Ale věc je tak spleťtá, že to nelze autorovi vytýkat. Pokud totiž bude otázka vodního zákona, například otázku posouzení možnosti ovlivnění vodních poměrů, posuzovat krajský stavební úřad v rámci tzv. integrované agendy, nebude vydávat žádné koordinované vyjádření podle § 176 nového stavebního zákona. Podle mého názoru článek F. Korbela z Bulletinu advokacie z roku 2020 se týkal jiné verze návrhu nového stavebního zákona, než je ta, který nakonec byla schválena a vyhlášena v podobě zákona č. 283/2021 Sb. Článek F. Korbela se totiž týkal verze návrhu, která v organizaci stavební správy počítala s „*kočkopsem*“, tedy s modelem, podle něhož v povolovacích řízeních měly v 1. stupni rozhodovat jako stavební úřady obecní úřady, přičemž ale otázky tzv. integrované agendy měly v takových případech posuzovat právě krajské (státní) stavební úřady jakožto dotčené orgány formou tzv. koordinovaného vyjádření.

K formální stránce práce:

Autor se vyjadřuje jasně, srozumitelně a stylisticky správně. Text má logickou stavbu.

K práci s prameny:

Autor zpracoval dostupnou odbornou literaturu, které je ovšem k předmětu jeho práce velmi málo. Práce s judikaturou je velmi dobrá.

U citací některých děl v poznámkách pod čarou, popřípadě i v seznamu literatury, postrádám rok vydání díla. Např. v poznámce pod čarou č. 1 na str. 4 (dizertace A. Klikové) nebo v poznámce pod čarou č. 2 na str. 7.

Shrnuji:

Práce splňuje všechny požadavky stanovené pro diplomové práce. Prosím autora, aby se při obhajobě pokusil odpovědět na mé otázky a připomínky výše.

II.

Předloženou práci **doporučuji k obhajobě** a - s výhradou průběhu obhajoby – ji předběžně navrhuji klasifikovat známkou „**výborně**“.

V Praze dne 23.5.2022

JUDr. Petr Svoboda, Ph.D.

Katedra správního práva a správní vědy PF UK